

**DE MAANDELIJSCHE VERGADERING**

zal plaats hebben op **Woensdag 7 Oct. a.s.**,  
's namiddags te 6 uur precies in het Museum.

**NIEUWE LEDEN.**

Dr. A. Pinckers, Arts te Eysden L., J. H. Faber, Tuinarchitect, Amaliaaan 10, Baarn, H. L. Spaargaren, Ouderkerkerlaan 11, Amstelveen, J. Crolla, Valkenburg L., J. G. J. de Jong, Zenuwarts, Olie-molenstr. 30, Heerlen, Mej. H. Sadée, Verbindingsweg 9, Heerlen, J. A. J. v. Acker, Oogarts, Graaf v. Waldeckstr. 43, Maastricht, L. Paping, Pr. Bisschopsingel 51, Maastricht, Ir. Lotens, Pr. Bisschopsingel 4, Maastricht, Mevrouw E. W. de Jong-Nierstrasz, „Avondvrede", Houthem.

**VERSLAG DER JAARVERGADERING  
OP WOENSDAG 2 SEPT. 1942.**

Aanwezig de dames: A. Kemp-Dassen, T. Maessen, D. Kooyman, G. Visser, E. Visser, F. van Schaik, M. v. d. Mijll-Dekker, M. Kofman-Kamminga en W. van de Geyn, benevens de heren: Jos. Cremers, G. H. Waage, L. Grossier, F. van Rummelen, M. Mommers, E. Kruytzer, M. Kemp, R. Sauter, H. Houx, Br. Maurentius, Br. Christoforus, Br. Jeroen, J. Schoenmakers, P. van Hest, Th. Heyen, J. Rijk, J. Maessen, P. M. Rongen, E. Haenecour, W. Onstenk, W. B. Otten, C. v. Mastrigt, H. Koene, L. Grégoire, P. Wassenberg, L. Leysen, E. Schoenmakers, P. Smits, D. C. van Schaik, R. Regout, L. v. Noorden, R. Kofman en J. Janssens.

De Voorzitter opent de vergadering en memoreert een aantal gebeurtenissen, die de laatste maanden in ons Genootschap hebben plaats gevonden.

De Secretaris geeft daarna 't volgende verslag.

Ten derde male in oorlogstijd vindt onze jaarvergadering plaats. In extenso vindt U in de verslagen der maandelijksche vergaderingen alles weergegeven, wat voor of van ons Genootschap van belang is, waardoor dan ook 't jaarverslag zeer kort kan zijn.

De maandel. vergaderingen vonden regelmatig plaats, terwijl de opkomst der leden zeer verheugend is. Zelfs in de donkere, wintersche dagen was onze vergaderzaal goed gevuld. Zooals gebruikelijk werden juist in de winterperiode verschillende voordrachten gehouden.

In de samenstelling van ons Bestuur kwam geen verandering, terwijl verstrekkingen besluiten niet genomen behoeften te worden. Het ledental blijft zich gelukkig in gunstigen zin ontwikkelen.

Voor het „Maandblad" scheen de zon weer wel-dra, na afkondiging van een verschijningsverbod. We prijzen ons gelukkig iedere maand een nieuw nummer 't licht te doen zien en wij twijfelen er niet aan of de artikelen van Dokter De Wever zullen door velen met graagte worden gelezen en

bekeken. Moge 't ons Maandblad en ons Genootschap goed blijven gaan!

Het financieel overzicht over 1941 wordt daarna voorgelezen en de Kascommissie brengt bij monde van den heer Houx verslag uit van haar bevindingen. De boeken werden nagezien en alles in orde bevonden. Een woord van hulde en dank brengt de commissie aan den overleden Penningmeester.

In de vacature in 't Bestuur, ontstaan door 't overlijden van den heer Marres, wordt voorin, doordat de heer Mr. G. v. Spaendonck bij acclamatie gekozen wordt tot bestuurslid. De periodiek aftredende bestuursleden worden eveneens bij acclamatie herkozen. Voor de rondvraag meldt niemand zich aan, zoodat de Voorzitter de jaarvergadering sluit en de maandelijksche vergadering opent.

Br. Christoforus toont een ♀ en ♂ van een *Andrena*-soort. Tusschen de achterlijfssegmenten van 't wijfje is een klein knopje te zien. Dit is een parasiet, n.l. een *Stylops*-soort.

*Stylops* parasiteert op wilde bijen, vnl. op het Genus *Andrena*. De mannetjes leven slechts zeer kort en bevruchten het wijfje dat gedeeltelijk uit een paar achterlijfssegmenten van een bij steekt. In het wijfje gaan de eitjes groeien en ontwikkelen zich hier zelfs tot larve. Deze kleine larven zijn beweeglijk en zoeken een bijencel op, waarin zich een *Andrena*-larve bevindt. Ze boren zich door de huid naar binnen en ontwikkelen zich tot made, eenigszins ten koste van de weefsels van de bijenlarve, doch deze groeit toch tot een vrijwel normale bij op. Alleen slechts tusschen een paar achterlijfssegmenten steekt het voorste lichaamsdeel van de *stylops*larve uit. Zoo'n bij is dan gestylo-piseerd. Op deze plaats verpoppen de *stylops*-larven zich ook. Het mannetje verbreekt na de verpopping de larvehuid en zegt het parasitaire leven vaarwel om gedurende slechts eenige uren van zijn vrije leven te genieten teneinde met 'n wijfje te paren.

De heer Kruytzer vertoont een exemplaar van de Karmozijnbes (*Phytolacca decandra*).

De heer J. Schoenmakers somt op, welke vogels in Augustus nog broedend door hem zijn aangetroffen. Hij noemt: merel, tortelduif, winterkoninkje en mus. De heer Mommers voegt hieraan toe: boerenwaluw, zwarte roodstaartje, witte kwikstaart en houtduif. De Voorzitter constateerde, dat de oeverzwaluwen te Canne dit jaar zoo vroeg aan 't verzamelen zijn, terwijl de heer Bouchoms mededeelt, dat te Gronsveld de hazelnoten zoo overrijk zijn, als sinds menschenheugenis niet is voorgekomen. Namens den heer Lempke vraagt de heer Rijk, toezending van levende rupsen van de Koninginnepage en levende ♀ ex. van *Colias edusa* en *C. hyale*.

De heer Waage toont een tak van een den vol met kegels. Men heeft hier te doen met een geval van z.g. kegelzucht. Over de oorzaak er van tast men in 't duister. Vroeger schreef men het toe aan uitwendige oorzaken, o.a. overvloed aan voedsel (N e g e r).



In een artikel van Jahn in de Mitteilungen der deutschen Dendrologischen Gesellschaft 1939 geeft de schr. als zijn meening, dat kegelzucht op inwendige oorzaken berust. Op morphologische gronden komt Jahn tot de conclusie, dat bij kegelzucht de mannelijke bloemen op de plaats der vrouwelijke en deze op de plaats der mannelijke staan. We zouden hier dus te maken hebben met een geval van geslachtsomkeer, dat volgens Jahn zou berusten op een storing der phyto-hormonen.

## De Natuur in!

door

A. DE WEVER.

Naar de bosschen in 't krijtland.

Verscholen onder hooge linden en machtige eiken ligt op den Schaelsberg de grijze kluis als vergroeid met de rotsen aan haar voet. Eeuwenlang volgden hier elkaar kluizenaars op, totdat ongeveer 12 jaar geleden 't bezoek van toeristen zoo druk werd, als gold het een museum of een kermiscuriosum. 't Werd den eremiet te bar; hij vertrok en er kwam geen opvolger meer.

Linden en eiken bleven hun zware takken beschermend over 't huisje uitbreiden, maar in 't tuintje, waar zooveel jaren bloemen en geneeskruiden zorgvuldig verpleegd werden, kregen spoedig onkruiden de overhand. Na 2 jaar hadden Akkerklokjes zich al van het terrein meester gemaakt. Ook 't Speenkruid besloeg al groote plekken. Hier vindt men den vorm met zwarte en ook die met witte vlekjes op de bladen. Evenals 't Akkerklokje vermeerderd het zich ontzaglijk, zoowel uit wortelknolletjes als uit zaad. Er kunnen zich ook knolletjes ontwikkelen in de bladoksels. Komen de wortelknolletjes op den grond te liggen, dan bevriezen ze toch niet en wortelen spoedig aan, zelfs met de beenen in de lucht. In den grond beginnen ze in October een weinig uit te loopen en wachten ze 't voorjaar af. Toch is 't Speenkruid niet zoo schadelijk als 't Akkerklokje, want in Juni is zijn rol al uitgespeeld. De jonge blaadjes zijn niet vergiftig en worden door duiven afgegeten. Oudere bladen worden scherp en vergiftig.

Veel lastiger is Geitblad, dat na enkele jaren alle andere kruiden overwoekert met zijn lange worteluitloopers. In deze streek noemt men het „Wilde Geer“, afgeleid van den ouden naam herba Gerhardt. Soms ook wel „Geiteschenkel“ van „Geissfuss“. De eerste bladen zijn naar binnen gebogen en tillen den grond bij 't uitkomen naar boven, als met een gebogen knie. 't Werd ook tegen jicht gebruikt (Flirseinkruid). 't Vormde ook een der bestanddeelen van een voorjaarsgerecht „Neunstärke“. Geiten schijnen 't gaarne te eten, andere dieren niet.

Door de heg heeft Longkruid zich een weg gebaad. We herkennen 't dadelijk aan de vele, witte vlekjes op de bladen. In Maart prijkt het reeds met aanvankelijk rozeroode, na één dag violette en dan kobaltblauwe bloemen. De oude bladen, die den heelen winter verdord of vergaan de jonge bloemknoppen toedekken, worden nu opgevolgd door nieuw loof, dat echter ook geen sterk zonlicht kan verdragen. Daarom houdt deze plant zich liefst op onder houtgewas. Er zijn weinig bloemen, die zooveel wilde bijen aantrekken. Zelfs bij wind en regen, ziet men ze van 's morgens heel vroeg tot 's avonds heel laat druk bezig. De bloemen blijven bij alle weer dag en nacht open.

Onder de dichte boomkruinen kunnen zich maar weinig bloeiplanten ontwikkelen. Maar de grassen vieren hier hoogtij, zoodat het soms een weiland lijkt.

Grassen! Zijn die nu ook al 't bekijken waard? Zeker, voor wie de natuur lief heeft om de natuur, doet 't er niet toe, dat ze geen kleurige bloemen of kunstig gevormde bladen bezitten. Zie maar 't Giersgras hier, dat al zoo vroeg in de halmen staat. Zit er niet iets bijzonder sierlijks in die groote, luchtige aan den top overhangende pluimen, vooral waar het, zooals hier, in groote hoeveelheid bij elkaar staat. En 't mooist is het, als op een warmen zomermorgen de aartjes vol fijne dauwdruppeltjes hangen. Lager halmen, maar nog fijner pluimen heeft Schaduwgras, dat in zulke dichte groepen de kale plekken opvult, alsof er spinrag tusschen 't houtgewas is uitgespreid.

\* \* \*

Aan den ooststrand van 't bosch verheffen zich hooge, steile krijtrotsen, de Deulkesberg, waar diep in de spleten Torenkraaien (Deulkes) vroeg in 't voorjaar haar woningen bouwen en die men in Februari al om een nestplaats zag vechten. Toch weet de jeugd met ladder en touw de jongen te bemachtigen, helaas. 't Zijn aardige vogels, in hun zwart pak met metaalachtige weerschijn en lichter halsring. Ze worden grootgebracht met „fluite kaas“. Ze zijn erg huiselijk, ze volgen den eigenaar op den weg en gaan in 't kippenhok slapen.

Soms woont er ook 'n groote roofvogel in de grootste en diepste opening van de rots. Zou die de jonge Deulkes toch met rust laten?

Onder de rotsen kunnen we even uitrusten in zomerlicht en zomerlucht en geurige kruiden. Vóór ons ligt nu 't verrukkelijk Geuldal, waarover een heel ijl blauwig waas hangt, waarboven in wijden omtrek de groen beboschte heuvels weer zichtbaar worden, om zich zuidwaarts tegen de wolken te verliezen. Van welken kant men 't ook beziet, 't is er overal even mooi. Wie hier eens geweest is, komt ieder jaar terug.

Op de rotsen bloeien toefen goudgele Muurpeper en Zacht Vetkruid. Wilde Rozen laten de bebloemde ranken sierlijk over de steenen naar beneden hangen en aan den voet bloeien en geuren de Vlierstruiken.